

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Mötesanteckningar

2021-03-11

Dnr

104-26097-2021

1 (6)

Sammanträde Insynsrådet, Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Torsdagen den 11 mars 2021, kl. 09.00-12.00

Lokal: Digitalt möte

Närvarande ledamöter:

Ann-Christin Ahlberg
Ann-Sofie Alm
Åke Bonnier
Peter Hederstedt
Klas Johansson
Sofia Karlsson
Tomas Kåberger
Lars Niklasson

Övriga närvarande:

Anders Danielsson, ordf,
Lisbeth Schultze, länsöverdirektör
Annika Berggren, fackförbundet ST
Pia Severinsson, ordf Saco
Kent Andersson, internrevisor
Henrik Frykman, sekr
Patrik Renberg, utredare
Hans O Pettersson, tekniker

Frånvarande:

Helena Nilsson

Aktuellt från Länsstyrelsen

Ledamöterna hälsades välkomna av landshövding Anders Danielsson, som inledde med att informera från nyss avslutat samverkansmöte med MSB.

1. Fastställande av dagordning

Dagordning fastställdes.

2. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll godkändes och lades till handlingarna.

3. Aktuellt från Länsstyrelsen

Landshövding Anders Danielsson informerade om broschyren Hänt på Länsstyrelsen som skickats ut inför mötet. Därutöver tog han upp och informerade om den nyss avlämnade utredningen om det civila försvaret. Utredningen föreslår bland annat att landet delas in i sex geografiska områden för civil ledning och samordning, civilområden som ska ledas av en civilområdesansvarig länsstyrelse. Landshövdingen vid var och en av dessa är civilområdeschef. Västra Götaland föreslås ansvara för område väst, omfattande Västra Götaland och Halland. Anders informerade även om Statskontorets pågående regeringsuppdrag om regional utveckling och tillväxt, som bland annat ska analysera länsstyrelsernas roll på området. Slutligen delgav Anders information om Klimaträttsutredningen, som överlämnar delbetänkande 31 mars. Anders avser informera vid nästa insynsråd.

4. Aktuellt från Länsstyrelsens krissamordning

Anne-Lii Kivi, samordnare i Länsstyrelsens organisation för hantering av Covid -19 informerade om Covid -19-läget i Västra Götaland t.o.m. v. 8, när vi i Västra Götaland såg en 25 -procentig ökning av positiva testsvar jämfört med veckan före. Anne-Lii gick även genom geografisk spridning i länet och de av kommunerna inrapporterade lägesbilderna. Berättade om våra regeringsuppdrag med anledning av pandemin, för närvarande 13 stycken. Anne-Lii fick en fråga om smittans utveckling bland barn. Hon återgav vad hon hört från VGR:s smittskyddsläkare, att man inte har sett mycket sjukdom bland barn, men att de kan smitta vuxna.

Ulrika Samuelsson, chef miljöskydd, berättade om länsstyrelsernas tillsynsuppdrag utifrån den tillfälliga covid-19 lagen, även kallad pandemilagen. Den ska gälla från 10/1-30/9 2021. Länsstyrelserna ska utöva tillsyn över att de föreskrifter som har meddelats av regeringen, Folkhälsomyndigheten eller länsstyrelsen efterlevs. Syftet är att minska smittspridningen. Ulrika gick igenom vad uppdraget innebär och vilka föreskrifter vi har tillsyn över. Hon pekade bland annat på att Länsstyrelsen inte tillsynar trängsel, utan verksamhetens åtgärder mot trängsel, deras egenkontroll. Trängsel kan förvisso vara indikation på att verksamheten

Länsstyrelsen Västra Götaland

inte har vidtagit tillräckliga åtgärder. Men det finns ett ansvar för var och en att förhindra smittspridning. Vi jobbar också mycket med förebyggande tillsyn.

Ulrika beskrev vidare Länsstyrelsens organisation för tillsyn. Det har bildats en ”Tvärgrupp Pandemitillsyn” under miljöskyddsavdelningen. Tvärgruppen omfattar ett 40-tal medarbetare både interna och externa. Tvärgruppen består av stab och tillsynshandläggare.

Ulrika beskrev vidare strategi för pandemitillsynen. Strategin består bland annat av planerade insatser (som bygger på analys av information), förebyggande tillsyn och kontrollerande tillsyn genom bl.a. förhandsbokade stickprovskontroller i vissa branscher. Vi gör även oanmälda återkontroller.

Ulrika avslutade med att beskriva vad som händer nu i uppdraget. För närvarande pågår tillsyn på mindre livsmedelsbutiker med bland annat paketutlämning, spellokaler kollektivtrafiken, verksamheter inför trädgårdssäsongen och uthyrare av lokaler. Länsstyrelsen Västra Götaland har ännu inte utfärdat något föreläggande. Kanske på gång, men vårt allmänna intryck att verksamhetsutövare vill göra rätt.

Ulrika fick bland annat en fråga om hur regeringen och Folkhälsomyndigheten jobbar mot länsstyrelsen, vilka möjligheter som finns att planera för uppdrag. I det här fallet kom uppdraget med väldigt kort varsel, berättade Ulrika. Regeringen och FoHM har inte kontakt med 21 länsstyrelser, utan med Länsstyrelsen Dalarna som har ett samordnande uppdrag kring pandemitillsyn och anordnar täta konferenser för övriga länsstyrelser.

Erik Gedek, chef samhällsbyggnadsenheten, redogjorde därefter för Länsstyrelsens hantering av två typer av stöd till företagare utifrån pandemin. Erik inledde med att berätta om lokalhyresstödet, förkortat LOK-stödet. Bakgrunden är ett av regeringen beslutat stöd till fastighetsägare som sänker hyror till hyresgäster i utsatta branscher. Stödet omfattade initialt perioden 1 april – 30 juni 2020. Regeringen avsatte 5 miljarder till LOK-stöd. Länsstyrelserna handlägger och fattar beslut om stöd. Uppgiften hanteras inte av samtliga 21 länsstyrelser, utan har koncentrerats till 7 stycken, däribland Västra Götaland som utöver det egna länet hanterar ärenden i Hallands län. Västra Götaland har också ett nationellt samordningsansvar. Det innebär bland annat att vi leder arbetet nationellt samt svarar för kontakter med Regeringskansliet och Boverket. Erik beskrev statistik över utbetalningar för 2020 och övergick därefter till att berätta om omgång 2 av LOK-stöden. Bidragsperioden löper 1 januari 2021 – 31 mars 2021. Regeringen avsätter 3 miljarder kronor för omgång 2. Ansökningsperiod startar troligtvis i mitten av april.

Erik gick därefter vidare med att berätta om en andra stödform, nämligen omsättningsstöd till enskilda näringsidkare (OMS-stöd), ett stöd för minskad nettoomsättning pga. covid-19. Till skillnad från LOK-stöden är OMS inte riktat mot någon särskild bransch. Uppdraget att handlägga och besluta om stöd har koncentrerats till samma sju länsstyrelser som LOK-stödet. Emellertid är det Länsstyrelsen i Östergötlands län som är samordnare av OMS-stöd. Erik beskrev statistik över inkomna och beslutade ansökningar samt beviljade stödbelopp. Den 26 februari i år beslutade regeringen om en ny förordning gällande omsättningsstödet. Den innefattar en ny stödperiod: aug 2020 – februari 2021. Ansökningsperioden startade 2

Länsstyrelsen Västra Götaland

mars och avslutas 30 april Regeringen har därutöver informerat om ytterligare förlängning av omsättningsstödet. Stödperiod löper mars-april 2021. Erik avslutade med att lyfta fram medarbetarna, ett 30-tal, som jobbar med Covid -19-stöd.

Erik fick frågor om hur vi gör för att förebygga och upptäcka fusk? Erik berättade att vi har bemannat och rekryterat samt tagit fram checklistor. Det finns också en nationell samordning kring detta. Men det är en avvägning mellan behovet av att snabbt betala ut pengar och rättssäkerhet. Landshövdingen undrade om vi kan återkräva utbetalda stöd i efterhand om stöd upptäcks? Erik ville undersöka svaret på frågan, men lovade att återkoppla till insynsrådet. Erik fick också en fråga om påfrestningar på organisationen. Erik menade att det naturligtvis är en stor press, inte minst 2020 när det saknades rutiner. Det görs kontinuerliga uppföljningar av hur medarbetarna mår och ansvarig chef har hjälp av vår HR-funktion.

Erik berättade att uppföljningar visat att Länsstyrelsen Västra Götaland har varit mest effektiv i landet i handläggningen av lokalyresstödet. Sofia Karlsson prisade effektiviteten och menade att det är avgörande för företagare, även om det naturligtvis också måste göras korrekt.

Annika Lidström, chef vid enheten för folkhälsa och rättighetsfrågor berättade därefter om genomförda och planerade dialogforum kring sociala risker. Bakgrunden till detta är ett uppdrag från krisledningen till enheten för folkhälsa och rättighetsfrågor under våren 2020, att ta fram en fördjupad lägesbild kring sociala risker med anledning av pandemin. Metoden för detta har varit att skapa en dialog med kommunerna där länsstyrelsen samlar information som sedan återförs till kommunerna, krisledningen och samhällsavdelningens uppdrag inom den sociala dimensionen. Annika gick igenom arbetet under 2020 och beskrev bland annat identifierade riskområden, syftet, metoden som använts, vilka som deltagit och hur deltagarna upplevt dialogforumet.

Annika redogjorde avslutningsvis för den fortsatta vägen framåt och planen för 2021-2022. Vi planerar för sju dialogforum under 2021.

Åke Bonnier ställde en fråga om huruvida kommunerna signalerat dialog med trossamfunden? Annika svarade att erfarenheterna från hittills genomförda möten visat att många kommuner har med sig frågan om hur de arbetar med både civilsamhället i stort och trossamfunden.

Tomas Kåberger undrade över om vilka statistiska uppföljningar som görs av konsekvenser av pandemibegränsande restriktioner. Till exempel självmord. Annika kände inte till att det görs.

6. Studiecirkel om samhällsutveckling, utsatta livsvillkor och brottsförebyggande arbete

Annika Lidström, chef vid enheten för folkhälsa och rättighetsfrågor berättade om studiecirkeln Att vända utvecklingen – från utsatta områden till trygghet och delaktighet. Det här är ursprungligen ett initiativ från NOA och Utvecklingscentrum Väst (Polismyndigheten). MSB finansierade en nationell forskningscirkel i olika städer med

Länsstyrelsen Västra Götaland

särskilt utsatta områden. Två tjänstemän från Länsstyrelsen Västra Götaland deltog. Arbetet mynnade ut i boken Att vända utvecklingen – från utsatta områden till trygghet och delaktighet. Författare är verksamma vid Malmö Universitet som från 2020 anordnar studiecirkel till målgrupp med funktioner i utsatta områden. Studiecirkelarna administreras via länsstyrelserna och polisregioner.

Länsstyrelsen i Västra Götaland hakade på initiativet. Annika beskrev den pågående studiecirkeln i Västra Götaland, en kunskapshöjande insats riktad till de aktörer som arbetar i socioekonomiskt utsatta områden (eller som riskerar att bli det). Organisatörerna bakom studiecirkeln är Polisregion Väst, Länsstyrelserna i Halland och Västra Götaland samt Malmö Universitet. Syftet med seminarierna är att med utgångspunkt i boken ”Att vända utvecklingen – från utsatta områden till trygghet och delaktighet” diskutera hur det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet kan utvecklas ur ett brett perspektiv. Studiecirkeln bedrivs digitalt och leds av bokens redaktörer från Malmö Universitet och Polisen med fyra tematiska träffar med läsinstruktioner och diskussionsfrågor. Totalt har cirka 50 personer från flera av länets kommuner deltagit. Gemensamt för alla deltagare är att de arbetar direkt eller indirekt med de utsatta områdena oavsett om arbetsgivaren är statlig eller kommunal. Annika avslutade med en halvtidssummering från länsstyrelsens brottsförebyggande samordnare som bland annat rapporterar engagerande och givande diskussioner och ser en utvecklingspotential för fortsatt myndighetssamarbete på regional nivå.

Regionpolischef Klas Johansson passade på att berömma Länsstyrelsen för arbetet, som också har stor betydelse för Polisen.

6 Årsredovisning 2020 och VP/Budget 2021

Jonas Lundqvist, chef budget- och controllerfunktionen och Per Milberg, ledningscontroller, inledde med att beskriva arbetet med årsredovisningen för 2020. Några punkter som han särskilt ville lyfta var följande:

- Nytt upplägg med fokus på styrlogik och en samlad resultatnriktad redovisning
- Gemensamma resultatindikatorer – ett pågående arbete, utifrån regleringsbrevsuppdrag som har integrerats i årsredovisningen.
- Årsredovisningen är starkt påverkad av pågående pandemi
- Utifrån rådande förutsättningar har verksamheten genomförts på ett bra sätt – och bedömningen är att resultaten överlag är goda, men såklart finns det utvecklingsbehov.

Per lyfte några noterbara siffror från året. Vi har till exempel blivit fler på Länsstyrelsen Västra Götaland, nu över 900 medarbetare. Det beror delvis på att IT-avdelning i flera fall övergått till att anställa istället för att hyra in konsulter. Det beror också på nya uppdrag kopplade till pandemin.

Länsstyrelsen Västra Götaland

Per beskrev därefter hur arbetet med årsredovisningen kan utvecklas. Årsredovisningsarbetet är utdraget och tar för stora resurser i anspråk. Det finns ett behov av att förkorta och effektivisera processen. Det behövs också större fokus på resultat i förhållande till mål och mindre fokus på genomförande.

Därefter berättade Jonas Lundqvist om arbetet med verksamhetsplan och budget för 2021. En utgångspunkt i VP-arbetet har varit ”Håll i och håll ut - ändra inte mer än nödvändigt”, naturligtvis med hänvisning till pandemin.

VP 2021 innehåller fyra delar: mål och uppdrag, riskanalys och kontrollplan, utvecklingsplan och verksamhetens finansiering. När det gäller målen beskrev föredragande att våra fem strategiska mål är i fokus, med Agenda 2030 som vägvisare. När det gäller riskanalys och intern kontrollplan har vi identifierat 14 gemensamma risker med tillhörande kontrollmoment/åtgärder inom 9 riskområden. Dessa följs upp regelbundet på ledningsgrupp och i tertialuppföljningar. Ett antal prioriterade utvecklingsinsatser finns i myndighetens utvecklingsplan för 2021-2023 och har integrerats i VP 21.

Slutligen beskrev Jonas verksamhetens finansiering och fördelning mellan förvaltningsanslag, externa bidrag och avgifter.

7 Vattenförvaltningens samråd kring åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och förvaltningsplan.

Annika Ekvall, vattenvårdsdirektör vid Vattenmyndigheten för Västerhavet, som inryms i Länsstyrelsen Västra Götaland, redogjorde för samråd enligt EU:s ramdirektiv för vatten.

Vår vattenförvaltning utgår från EU:s ramdirektiv. Ramdirektivet har två huvudfokus, att:

- Värna ett naturligt växt och djurliv i våra vatten
- Säkerställa tillgången på rent vatten för dricksvattenproduktion

Annika beskrev organisationen för vattenförvaltning i Sverige. Vi har fem vattendistrikt och fem länsstyrelsen har i uppdrag att vara vattenmyndighet. Vid vart och ett finns en vattendelegation som fattar beslut. Vid samtliga 21 länsstyrelser finns ett beredningssekretariat som stöttar vattenmyndigheterna med praktiskt arbete i sitt län

Annika beskrev vattenförvaltningen: Alla vattenförekomster ska ha en miljökvalitetsnorm, MKN, en ribba man ska över vid en viss tidpunkt. Åtgärdsprogrammet innehåller åtgärder som behöver göras för att uppnå MKN. Förvaltningsplanen beskriver varför och hur, bakgrund mm.

Nytt för i år en delförvaltningsplan för vattenbrist och torka. Ramdirektivet medger att man kan göra extra planer för vissa områden eller frågor. Torka och vattenbrist är en sådan i Sverige – därför har vi tagit fram en separat plan för detta. Här blir det intressant att se vilka synpunkter vi får in.

Just nu pågår samråd: 60 åtgärder har tillsänts 13 centrala myndigheter, länsstyrelserna, två regioner och kommunerna. Samråd ska pågå minst 6 månader: i denna förvaltningscykeln är

Länsstyrelsen Västra Götaland

perioden 1 nov 2020-30 april 2021 och omfattar förvaltningsplanerna, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2021-2027 för Västerhavets distrikt. Beslut ska fattas i december 2021. Från den 1 mars till den 30 april hålls ett särskilt samråd om vatten som påverkas av vattenkraft som ska prövas enligt den nationella prövningsplanen under åren 2022, 2023 och 2024.

Annika beskrev skälen till den omfattande samrådsprocessen och tidplan för samrådsmöten. Avslutningsvis redogjorde hon för erfarenheter så här långt av samråden.

Sofia Karlsson som är ledamot av vattendelegationen skickade med att man inte bara får, utan bör tycka till under samrådet.

9. Länsstyrelsens digitala ärendeprocess

Margareta Rothell, chef vid ärendeserviceenheten berättade om arbetet vid ärendeserviceenheten (ÄS), som startades 2015. Fokus låg på digitalisering. Genom en central hantering av inkommande ärenden och handlingar (en väg in) skapades förutsättningar för en helt digital hantering. Enligt uppdraget har Ärendeservice ett helhetsansvar för Länsstyrelsens digitala dokument- och ärendehantering, arkivbildning och arkivvård. Ärendeservice driver också utvecklingsfrågor kopplade till Länsstyrelsens mål att bli en modern, digital myndighet. Margareta beskrev lite statistik, bland annat hanterar ÄS 280 mejl per arbetsdag / ca 6 000 mejl per månad. Alla blanketter är idag digitaliserade, antalet e-tjänster har ökat och det finns formulär för beställning av handlingar

Margareta beskrev vidare några av effekterna som Ärendeservice arbete har haft, bl.a. enhetlig hantering av inkomna handlingar, snabbare hantering, digital expediering och utvecklande av nationella registreringsrutiner. Avslutningsvis beskrev Margareta hur arbetet vid Ärendeservice är organiserat. Arbetssättet är digitaliserat och ortsberoende, distansarbete är vardag.

Margareta fick flera frågor, bland annat kring Länsstyrelsens externa diarium. Margareta berättade att vi på flera sätt arbetar för att bli mer transparenta, bland annat genom öppna data.

9. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

10 Nästa möte

Nästa möte äger rum onsdag 2 juni 2021.

11. Avslutning

Anders Danielsson tackade alla för deltagande.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Mötesanteckningar

2021-03-11

Dnr
104-26097-2021

1 (6)

Vid anteckningarna:

Henrik Frykman

Ordförande:

Anders Danielsson

UTKAST